

Ballerup Orienteringsklub - DM stafet 1975: En gyser!

Den 24. august i 2025 er det præcis 50 år siden, at Ballerup OK arrangerede sit første DM.

Indtil da var klubben mest kendt for at arrangere sit årlige pointløb i Hareskovene - med Ove Damsgaard Sørensen som banelægger, hver gang! Det første i 1959, det sidste i 1979, i alt 20 løb. I 1960 var der ikke pointløb, hvilket resulterede i store protester fra de begejstrede deltagere fra 1959, og dermed blev løbet en tradition.

Men den historie må vente til en anden god gang, for her skal det handle om DM stafet 1975. I starten af 1970'erne fik klubben nyt blod i kraft af et par jyske studerende: Erik Jeppesen ("Jeppe") fra Holstebro OK og Orla Kristensen fra St. Binderup OK. Sammen med klubbens egne herreløbere Bjarne Christensen og Tom Erik Petersen fik de en god idé til, hvordan klubbens 25-års jubilæum skulle fejres: DM-stafet på nyttegnet kort over Jægerspris Nordskov. Det skulle vise sig at blive et ikke helt problemfrit arrangement!

Tom beretter i klubbens halvårsskrift, efteråret 1975:

"I begyndelsen af 73 begyndte nogle så småt at snakke om det kommende 25-års jubilæum i 75, og om hvorledes vi skulle fejre det runde år. Da Østkredsen skulle arrangere DM/FM-stafet i 75, var det sådan set naturligt, at vi søgte om at arrangere netop dette stævne, også fordi vi alle mente, det skulle være et lidt større stævne. Både fra DOF og Østkredsen fik vi hurtige og klare tilsagn på vores ansøgninger. I marts 73 indsendte vi ansøgning om korttegning af Jægerspris Nordskov. Men fra skovens side trak det noget ud med tilladelsen, og vi måtte derfor i august 73 bede Torkil Laursen (klubmedlem og DOF's daværende formand) om at træde ind i forhandlingerne. Torkil var allerede dengang til stor hjælp for os (og siden skulle den ikke blive mindre), og fik via nogle snørklede kanaler tilladelsen igennem i løbet af efteråret 1975."

Det skal her tilføjes, at Jægerspris var og er privat skov – ejet af Kong Frederik d. 7. stiftelsen, med hvad det indebar af økonomiske interesser i udlejning af skoven til jagt. Dengang var det – i modsætning til i dag – ikke på tale at betale for at bruge private skove til o-løb. Torkil ejede noget skov i det midtjyske og havde nogle gode kontakter til andre skovejere gennem skovejeforeningen (Dansk Skovforening), som han kunne trække på. Det man vist i dag kalder for lobbyisme!

Det største og mest tidskrævende arbejde var kortet. Vi er før korttegnings-programmernes tid, så det skulle håndtegnes med tusch, og raster for tætheder mv. skulle skæres ud og gnides på 5 plastark, et for hver farve: Sort, brun, grøn, gul og blå. De gode klubmedlemmer Lise og Tim Lund-Jensen var topografer på Geodætisk Institut og påtog sig det store rentegningsarbejde, samt at fremstille et passende grundkort til rekognosceringen ud fra eksisterende GI-kort, skovkort og luftfotos.

Tom beretter videre:

"På generalforsamlingen i januar 74 viste det sig, at mange var interesseret i at medvirke i stævnets forberedelse og afvikling på forskellig vis. Den 9. marts afholdt klubben en lille stafet på vores nytegnede kort over Lystrup Skov til fordel for VM-arrangementet [Orienterings VM i Danmark efteråret 1974], og her fik vi et lille indtryk af hvilke specielle problemer, der var ved stafetafvikling.

I påsken 74 gik vi så tre mand: ”Jeppe”, Bjarne og undertegnede i gang med rekognosceringen. Den største overraskelse fik vi, da vi så store ”dynger” af visne bregner fra året før – og selv om de nye ikke var skudt op endnu, var dette et sikkert tegn på, at et stort arbejde med gennemløbelighederne (tæthederne) forestod os. Vi besluttede at rekognoscere tætheder i august 74 og igen i juli 75 for at få det bedste resultat på selve løbstidspunktet. Allerede i august kunne vi se, at bregnevegetationen langt fra var ”almindelig”. Efter rekognoscering i oktober 74 kunne kortet afleveres til rentegning hos Lise og Tim. Dette arbejde var stort, men især igen på grund af de mange og detaljerede tætheder, der rent tidsmæssigt tog lige så lang tid som de fire andre planer til sammen.

I begyndelsen af 75 var rentegningen færdig, og vi fik fremstillet et prøvetryk dels til brug for banelægningen, men også til brug ved efterrekognosceringen. På dette tidspunkt fik vi endvidere tilsagn om hjælp fra Orla Kristensen, og dette blev modtaget med åbne arme, da vi især på grund af tæthederne var blevet sat lidt tilbage i forhold til tidsplanen.

I påsken var vi endnu engang i skoven, nu for at efterrekognoscere ud fra prøvetrykket, samt også så småt for at se vore banelægningsidéer i praksis. Da skoven ikke var ”groet til” endnu, var dette lidt usikkert, men vi måtte gå ud fra, at tæthederne ville ligne det tidligere års. På grund af megen mild og fugtig vinter snød undervegetationen os lidt og blev visse steder meget kraftigere, end vi havde regnet med – især blev mange stier utydeliggjort.

Den sidste hånd på værket blev lagt i slutningen af juli måned, hvor vi foretog de allerseneste rettelser – der var f.eks. kommet flere indhegninger, så visse baner måtte ændres. Søndag aften den 3. august kunne kortet endelig afleveres til kortkonsulenten til sidste besigtigelse inden trykningen”

Rekognoscering og rentegning af kortet tog klubbens medlemmer ca. 1000 timer. Men på de andre områder af arrangementet var der samtidig også godt gang i aktiviteterne. En effektiv arbejdsdeling gav arbejde til mange af klubbens medlemmer, såsom PR-aktivitet, materielforvaltning, budgetlægning, udarbejdelse af et dataprogram til Farsta-metoden (jo da, man var så småt i gang med at indføre edb på o-løbene!, i første omgang til udskrivning af stafet-definitioner! – Farsta var i øvrigt det almindeligste gaflingssystem til stafetløb), redigering og distributions af indbydelser, kontakt til Jægersprislejren (her var arrangeret overnatning), fremskaffelse af radiomateriel og – personale, for bare at tage et udpluk af opgaverne.

Tom afrunder:

”I de sidste to-tre uger inden stafetten var aktiviteten simpelthen så hektisk, at det ville være umuligt at beskrive de utallige opgaver, der skulle løses – men heldigvis var der også mange, der tilbød deres hjælp, så de blev løst, også selv om problemerne nogle dage tårnede sig op. 8-9 dage før løbet kom så det berygtede forbud mod al færdsel i Nordskoven, og det så længe ud til, at de mange forberedelser skulle gå i vasken”

Forhistorien var, at der fra starten af august 1975 lagde sig et solidt højtryk hen over Danmark og pustede varm luft fra Balkan over Østeuropa og op til Danmark. Fra 4.-12. august blev der hver dag målt temperaturer over 30 grader og 10. august blev der så sat en varmere rekord på 36.4 grader i Holstebro, der vist stadig står som rekord siden målingernes start i 1874. Godt for strandløver og – løvinder, knap så godt for o-løbsarrangører! Stiftelsen valgte at lukke skoven for al færdsel på grund af brandfare, og Ballerup OK stod med et færdigt arrangement, der ikke kunne afvikles.

Et større diplomati blev iværksat, der både involverede Torkil Laursen, igen med sine skovkontakter, stævneleder og daværende formand for klubben Jens Chr. Kjær samt Ballerups borgmester Kai Burchardt og viceborgmester Ove Dalsgaard med de politiske kontakter. Men intet hjælp, og så var der blot tilbage at sende masser af bønner op til vejrguderne og be' om "godt" (=vådt!) vejr. De blev hørt onsdag og torsdag før løbet, hvor det regnede fra morgen til aften.

Så sent som fredag den 22. kl. 12 lød det dog over regionalradioen, at Jægerspris Storskov, som eneste skov på Sjælland, stadig var lukket. Borgmester Burchardt, som heldigt nok sad og hørte radio, var ved at få frokostsilden i den gale hals, greb telefonen og kl. 13.30 blev stævneleder Jens Kjær ringet op af Stiftelsen med tilsagn om "at skrubbe i skoven" – lige tids nok til at arrangementet kunne gennemføres som planlagt.

I alt var ca. 80 af klubbens på den tid 100 medlemmer involveret i arrangementet. Kun klubbens ungdomsløbere fik lov at deltage i selve løbet, og hjalp i øvrigt med til arrangementet både før og efter løbet. Jeg var sidste års herre-junior, som dækkede aldersgruppen H 17-20, og løb på hold med Jørgen Skaarup og Ole Moestrup. Ingen af os havde noget godt løb i den tætte skov, og vi endte på en 5. plads, 40 min. efter vinderholdet fra Holte. I alt 158 hold med 474 løbere var tilmeldt, det indtil da største DM-arrangement.

Borgmester Burchardt overrakte medaljer og der var megen ros til klubben for det, trods mange forhindringer undervejs, fine arrangement. DOF's nye formand Poul Erik Birck Jacobsen (Røde) tydeliggjorde dette i sin takketale ved at overrække klubben en flot regnmåler i kobber. Regnmåleren stod i mange år på hylden i stuen på Egedal, indtil den for nogle år siden desværre forsvandt under et indbrud.

Og så lader jeg Tom få de sidste, næsten 'bibelske', ord, som han skrev i artiklen fra 1975, efter at tilladelsen til at løbe kom: "Intet under, at en overstadig glæde fyldte os alle"!

/Lars HP